

BLÁMUSOPPUR

IGARI Í FØROYUM

er vátur, sigur Jón Nordendal.

Smáu sporarnir ferðast lættari í luftini, tá teir eru turrir, og kunnu vera heilsuskaðiligr.

- Tað er sum við hoyfepuri – summi tola gras, onnur ikki. Summi kunnu gott liva inni í einum húsum, sum hava blámusopp, uttan at merkja nakað til tað. Onnur fáa tekin um ovurviðkvæmi alt fyri eitt, sigur Jón Nordendal.

Hyggja vit at, hvørjir bygningar, tað eru sum fáa sopp, eru tað ofta betongbygningar. Men tá er trupulleikin, at tú hevur timurveggir innan og ikki hevur loyst trupulleikan við kondens.

- Hetta merkir als ikki, at allir bygningar, sum eru av betong, fáa blámusopp. Summir eru gjørdir soleiðis, at tað er nóg góð útlufting millum skins og hold, og tað tískil ikki stends væta av heitu luftini, sigur Jón Nordendal.

- Vit hava eina sjávl-byggjamentan, og nógvir føroyingar fara sjálvir í holt við at innrætta kjallaran. Hesir vita, av góðum grundum ikki, hvussu ein bygningslutur ávirkast av vætu, um tað ikki verður gjørt á rættan hátt, og og tískil, stendst skaði á húsin, sigur Jón Nordendal.

Ikki tryggjað

Nýggja ognarskiftistryggingini, sum kom í gildi 1. september fevnir ikki um tann størsta trupulleikan við soppi, nevniliga, at innluftin verður skaðiligt, og klæðir og innbúgv fara at lukta. Kunngerðing er orðað soleiðis, at tryggingin bert tekur við, um soppurin ger skaða á sjávl tilfarið í húsunum. Men tað ger hann stórt sæð aldrin, sambært Jón Nordendal.

- Vit hava tvey sløg av soppum, blámusoppur og hússoppur. Tað er blámu-

soppurin, ið er atvoldin til heilsutrupulleikar hjá fólki, ímeðan hann er óskaðiligur fyri sjálvan bygnignin. Trupulleikin er ikki, at blámusoppurin ger skaða á tilfarið. Trupulleikin er, at tað ikki er liviligt í húsunum, um soppur er í, og tað átti at verði fevnt av kunngerðini, sum fylgiskaði, sigur hann.

Men so er ikki sambært

Joannu Djurhus í Vinnu-málaráðnum. Sambært Joannu Djurhus, hevur tað aldrin verið ætlanin, at soppur skal vera fevndur av tryggingini.

Í Danmark ber til at tekna eina ognarskiftistrygging, sum dekkar sopp, hóast at tað ikki verða tiknir sokallaðir destruktivir prøv-ar. Sambært hoyrings-skrivunum í

sambandi við viðgerðina av ognarskiftistryggingini, fer hetta at krevja, at føroysku áskoðanarfólkini skulu á onnur skeið enn tey donsku, og at tað tískil verður dýrt at útbúgva fólk til at gera hesar kanningar.

Hóast nýggjasta lógin í Danmark fevnir um sopp hava føroysku myndugleikarnir valgt ikki at dekkja sopp við tryggingini.

Ein annar trupulleiki, sum tryggingarfeløgini eisini vísa á, er, at eingin byggi-reglugerð er í Føroyum, sum tryggjar, at hús og bygningar verða gjørdir á ein ávisan hátt. Ein byggilóg kom í gildi 1 mai 2012. Reglugerðirnar mangla tó enn, men eru áveg-is, sambært Jón Nordendal.

ur skuldi við

arbeiði, var soppur og fuktur ikki fevnt av lógin í Danmark. Danir hava so valgt at taka tað viðari, men har hava vit mett, at tað er best at byrja í smáun sigur Jóanna Djurhuus. Hon leggur dent á, at brúkarin er nógv betri vardur í dag, enn hann var áðrenn kunngerðin kom í gildið.

- Hetta stillar undir øllum umstøðum brúkarin í eina nógv betri støðu á fleiri økjum, so tað er ein betring av støðuni hjá húsakeyparamum sum heild, hóast hann ikki er tryggjaður mótvegis soppi, sigur hon.

Hyggja vit eftir hoyringssvarunum hjá Trygd, er greitt, at felagið helst sær, at soppur og fuktur ikki er fevnt av tryggingini. Her stendir beinleiðis, at Trygd mælir til eina undantøku, tá tað kemur til fukt og sopp.

Soppur ikki fevdr av tryggingini

Endaliga kunngerðin var ikki orðað við undantøku, men skal tulkast soleiðis, at soppur ikki er fendur av tryggingini, um ikki sjálvt tilfarið í húsunum, verður oyðilagt av soppi, sigur Jóanna Djurhuus.

Í vikuskiftissosíalínum skrivaði vit at bæði tryggingarfeløgini, Trygd og Tryggingar-felagið Føroyar høvdu skriva at hús í Føroyum ikki eru tryggingarbar, av tí at veðurlagið ger at øll hús fáa sopp, og at tey tí hava sagt ósatt í hoyringssvari-num. Talan er bert um Trygd, og hetta var tískil ein feilur.